

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : Beantwoording politieke vragen CDA – Gevolgen uitspraak
Rechtbank Rotterdam
Datum : 19 april 2024
Zaaknummer : 1208990
Portefeuillehouder : Wethouder Arco Bikker
Behandelend ambtenaar : Linda van Nifterik en Marien Jongkind

Beste meneer De Jong,

Op 8 april jl. stelde u politieke vragen aan het college conform artikel 55 van het Reglement van Orde. Via deze raadsinformatiebrief worden uw vragen beantwoord.

Toelichting:

Op 21 februari 2024 heeft de Rechtbank Rotterdam een uitspraak gedaan in een procedure die aangespannen is door een inwoner van Langerak, en waarbij de gemeente Molenlanden gedaagd werd. Kort en goed komt het er op neer dat de gemeente Molenlanden veroordeeld is tot het betalen van een vergoeding van € 119.003,96 aan eiser, alsmede een tegemoetkoming van € 9.151,98 in diens proceskosten.

Op 9 februari 2010 heeft de eiser een brief van de gemeente ontvangen, waarin hem medewerking toegezegd werd aan de realisatie van twee woningen. Op dat moment was er geen beperking t.a.v. de inhoudsmaat. De eiser zette de twee kavels in 2011 te koop; tezamen voor € 975.000, maar op dat moment was de bestemmingswijziging nog niet gerealiseerd. Die wijziging werd uiteindelijk pas op 20 maart 2018 een feit. Bij de wijziging van de bestemming werd wél een limiet gestemd aan de inhoudsmaat, ten gevolge waarvan de eiser zich genoodzaakt voelde om zijn vraagprijs te verlagen. De reductie van de vraagprijs, waarover ook nog een rentecomponent verdisconteerd werd, werd volgens de civiele Rechtbank veroorzaakt door verwijtbaar handelen van de gemeente Molenlanden. De gemeente werd derhalve veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding aan eiser.

De gemeenteraad (daar ligt immers het budgetrecht) is dus door de Rechtbank veroordeeld tot het betalen van (afgerond) € 130.000,= aan een inwoner van onze gemeente. Als gemeenteraadslid baal ik hier enorm van. Met deze vragen wil ik antwoord krijgen op drie zaken: hoe zit het hier met de verantwoordelijkheden; is er een mogelijkheid om hier onderuit te komen en kunnen we vaker dit soort ellende verwachten?

Vraag 1:

Op 15 februari 2023 is er een tussenvonnis geweest. In dat tussenvonnis is door de Rechtbank geconcludeerd dat (citaat) ‘ Het college van B&W van de gemeente in de brief van 9 februari 2010

zonder enig voorbehoud een concrete toezegging gedaan dat de percelen Lekdijk een woonbestemming zouden krijgen met de bouwmogelijkheid van twee extra woningen’.

Daarmee is het wel duidelijk dat het probleem veroorzaakt werd door ‘het college’. Maar in deze civielrechtelijke procedure wordt door de Rechtbank niet het onderscheid gemaakt tussen ‘rechtsorgaan college’ en ‘rechtsorgaan gemeenteraad’; in de uitspraak wordt alleen de ‘publieke rechtspersoon gemeente Molenlanden’ genoemd. Maar de verantwoordelijkheden binnen de gemeente liggen genuanceerder, en die nuance moeten we wel in ogenschouw nemen.

A. Had de gemeenteraad van Molenwaard, bij de besluitvorming over dit bestemmingsplan op 20 maart 2018, uit de raadsstukken kunnen vernemen dat door het college van Liesveld in 2010 ‘bouwmogelijkheden zonder enig voorbehoud’ waren toegezegd?

Antwoord:

Door eiser is een primaire vordering gedaan ter hoogte van (afgerond) 1,3 miljoen. De rechtbank heeft in de recente uitspraak €107.948,59 toegekend. Hierbij komen nog kosten voor de bestemmingsplanwijziging in 2018 (€8.7998) en kosten ter vaststelling van aansprakelijkheid ter hoogte van €2.257,37. Alles bij elkaar moet de gemeente volgens de uitspraak een bedrag van €119.003,96 en een bedrag aan proceskosten van €9151,98 aan eiser vergoeden. Het punt van de inhoudsmaat van de woningen was onderdeel van de primaire vordering echter deze is niet toegekend. Op dit punt is de gemeente niet in het ongelijk gesteld.

B. Vindt u (anno 2024) dat u als college (als rechtsopvolger van het college van Liesveld en Molenwaard) de politieke verantwoordelijkheid moet nemen voor de schadevergoeding die betaald moet worden, of is onze gemeenteraad (als rechtsopvolger van de gemeenteraad van Molenwaard) daarvoor politiek verantwoordelijk?

Antwoord:

Allereerst betreft het een zeer complexe zaak die jaren teruggaat. Op inhoudelijk vlak is de casus complex maar er spelen ook veel procesrechtelijke vragen. Op dit moment wordt door de advocaat (AKD-advocaten) een procesadvies opgesteld ten aanzien van de vraag of in hoger beroep gegaan wordt of niet. Dit advies zal vervolgens besproken worden met de gemeente en de verzekeraar. Deze laatste is immers ook partij. Overigens wordt de eventuele te betalen vergoeding gedekt door de verzekering. Hoewel er nu een uitspraak ligt van de rechtbank is dit mogelijk nog niet de laatste stap. Zodra de afweging is gemaakt of in hoger beroep gegaan wordt zal hierover gecommuniceerd worden. Op dit moment is ook nog niet bekend of de eisende partij in hoger beroep gaat of niet.

Vraag 2:

Het lijkt er in deze uitspraak op dat de civiele Rechtbank denkt dat het college het bestemmingsplanrecht heeft, maar dat is natuurlijk niet zo. Als we de uitspraak goed beschouwen, is de gemeenteraad in deze zaak de boosdoener. Wij (onze rechtsvoorgangers) hebben in 2018 een bestemmingsplan vastgesteld met maximering van inhoudsmaten, wat voor de civiele Rechtbank reden geweest om een schadeclaim toe te kennen.

Moeten wij naar aanleiding van deze uitspraak de conclusie trekken dat wij niet naar eigen inzicht, dat wil zeggen: zonder last of ruggenspraak, iemand met een recht kunnen begunstigen als een andere rechtspersoon, die niet over het bestemmingsplanrecht beschikt, voorheen nóg meer rechten in het vooruitzicht had gesteld?

Antwoord:

Verwezen wordt naar de reactie op vraag 1a. De vordering ten aanzien van de inhoudsmaat is niet toegekend. Wel is door de rechter uitgesproken dat de gemeente een bedrag moet betalen voor de zogenaamde vertragingsschade. Dit ziet op het oorspronkelijk beoogde moment van vaststelling van het bestemmingsplan 2012/2013 versus het daadwerkelijke moment van vaststelling zijnde in 2018.

Vraag 3:

Het idee dat onze rechtsvoorganger niet op straffe van het veroordeeld worden tot het uitbetalen van een schadevergoeding de planologische rechten van een grondeigenaar kon uitbreiden, stuit de leden van de CDA-fractie tegen de borst. Als 'schade uitkeren' aan de begunstigde het gevolg is van onze planologische verruiming: wat hebben we onszelf dan aangedaan met ons besluit? We vinden dit voor al die andere inwoners van Molenlanden zó onrechtvaardig, dat we ons eigenlijk niet bij deze uitspraak willen neerleggen.

A. Ziet u mogelijkheden / bent u bereid om deze gevoelens in een hoger beroep procedure aan de wetgevende macht namens onze gemeenteraad kenbaar te maken?

Antwoord:

Verwezen wordt naar de reactie op vraag 1b. Er dient nog een besluit genomen te worden over een hoger beroep. Verder herhalen we dat de toekenning betrekking heeft op de vertragingsschade en niet op de planologische ruimte en of beperking.

B. De rechthebbende / eiser heeft GEEN ZIENSWIJZEN ingediend tegen het ontwerp bestemmingsplan, waarna het bestemmingsplan op 20 maart 2018 werd vastgesteld. Bestuursrechtelijk geen wanklank gegeven en vervolgens civielrechtelijk een schadevergoeding geëist. Is dit argument in de civiele procedure door u ingebracht en door de Rechtbank bij de totstandkoming van het vonnis overwogen?

Antwoord:

Ja dit punt is ingebracht tijdens de zittingen, dit is ook te lezen in het vonnis.

Vraag 4.

Lopen we het risico dat we als gemeenteraad met dit soort gerechtelijke uitspraken vaker te maken zullen krijgen, en als dat zo is: wat kunnen we doen om deze risico's te beheersen?

Antwoord:

De kern in deze zaak, maar uitgebreide beoordeling van de uitspraak vindt nog plaats, lijkt de vertragingsschade te zijn. Aan de hand van de beoordeling van de uitspraak zal vanzelfsprekend ook gezien worden of en zo ja welke lessen te trekken zijn uit deze uitspraak en of dit aanpassingen in de diverse processen vraagt. Hierbij merken we wel op dat er de afgelopen jaren (los van de voorliggende casussen) al procesverbeteringen (o.a. juridische borgingen) zijn doorgevoerd in de ruimtelijke procedures.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Molenlanden,
De secretaris, De burgemeester,

Leon Anink Theo Segers

CC: de leden van de gemeenteraad Molenlanden